

Înscrisă în calendarul manifestărilor UNESCO pentru acest an, sărbătorirea a cinci veacuri de la nașterea marelui pictor și gravor german Albrecht Dürer a prilejuit organizarea unei mari expoziții la Muzeul de artă al R.S. România.

Cald omagiu adus genialului artist renescentist, expoziția are ca temă principală prezentarea operei de gravor a lui Dürer.

Numărul restrâns de lucrări aparținând lui Dürer (14), de care au dispus organizatorii, ca și dorința de a sugera ambianța artistică în care a creat acesta, i-au determinat pe muzeograful din Muzeul de artă al R.S. România să aleagă un tip de expoziție mai neobișnuit, care s-ar putea intitula „Artistul și epoca sa”.

Ideea este deosebit de interesantă, iar realizarea izbutită, deși probabil în țară se mai găseau încă multe alte lucrări care ar fi contribuit la ilustrarea mai pregnantă a fenomenului cultural-artistic de trecere de la goticul tirziu la Renaștere (de pildă, portretul lui Luther de Lucas Cranach, de la Iași, incunabile, tipărituri și stampe de epocă din alte biblioteci etc.).

Lucrările expuse provin de la Muzeul de artă al R.S. România, din muzeele de artă din Cluj, Oradea, Sibiu și Timișoara, din Muzeul Academiei R.S. România — colecția „George Oprescu”, de la Biblioteca Centrală Universitară, din colecțiile Alexandra Slătineanu, Mihai Beniuc și Ilie Zaharia.

Cele 14 gravuri de Dürer (lucrări independente, piese din ciclurile „Marea Patimă” și „Mica Patimă”, „Apocalipsul Sf. Ioan”) formează nucleul actualei expoziții. Urmărind ideea de bază a expoziției, lor li se alătură 22 de picturi (lucrări de Lucas Cranach cel Bătrîn, Bartolome Zeitblom, maestrul Vincentius din Sibiu, lucrări anonime aparținând diferitelor școli germane, ca și panouri de altar transilvănene din primele decenii ale secolului al XVI-lea), printre care, în expoziție sînt plasate 10 sculpturi, în lemn și piatră, de epocă.

O gravură cu dăltița de Martin Schongauer, pagini din *Cronica de la Nürnberg* (*Liber Chronicorum*) de H. Schedel, ilustrate de Michael Wohlgemuth, au fost expuse tot în această sală principală, în care 8 incunabile decorate cu xilografuri și 8 tipărituri din secolul al XVI-lea, ilustrate cu gravuri realizate în tehnici diferite, prezentate în vitrine-masă, ca și cîteva piese de artă decorativă (un vitraliu, covoare orientale de tipul „Holbeinteppeich”, un pocal — operă de orfevrărie transilvăneană) completează ansamblul.

Pe culoarul aferent acestei săli au fost amplasate gravurile de epocă: lucrări independente și suita de xilografuri *Der Weiss Kunig* de Hans Burgkmair, xilografuri de Urs Graf, ilustrații xilografate de Hans Holbein cel Tânăr și de fratele său Ambrosius etc.

Deși spațiul nu este suficient pentru gruparea atitor lucrări, expoziția reprezintă o realizare muzeografică notabilă. Desigur, în alte condiții, aglomerarea ar fi putut fi evitată, iar fiecare lucrare — și mai ales cele ale lui Dürer — ar fi putut fi scoasă mai bine în evidență.

Munca de cercetare științifică necesară organizării expoziției s-a concretizat într-un *catalog științific* al tuturor lucrărilor, de fapt o operă de colaborare: partea biografică introductivă aparține lui Constantin Suter, iar fișele lucrărilor — întocmite de diferiți muzeografi de la Muzeul de artă al R.S. România și de la alte muzee din țară, — sînt prezentate pe genuri. O substanțială parte a catalogului a fost rezervată ilustrării aproape tuturor lucrărilor din expoziție.

Păstrînd formatul obișnuit al cataloagelor Muzeului de artă al R.S. România, catalogul expoziției „Dürer” aduce o notă de sobrietate, potrivită în fond unei publicații al cărei principal conținut îl reprezintă grafica, o paginație variată în partea rezervată ilustrațiilor și o inspirată separare a capitolelor printr-o pagină monocromă (roșu — garanță — de altfel, singura culoare existentă în tot volumul).

Mai puțin izbutit este albumul „Dürer”, publicat cu aceeași ocazie, cuprinzînd reproduceri după cîteva desene, gravuri și picturi de Dürer. Acesta pierde din calitate și din atractivitate întrucît nu beneficiază de reproduceri color pentru picturi, la multe dintre gravuri cerneala de tipar abundentă estompează limpezimea imaginilor și, în plus, lipsește un minimum de date despre fiecare lucrare.



Vernisajul expoziției „Cinci sute de ani de la nașterea lui Dürer” a avut loc în ziua de 3 septembrie 1971. Au fost prezenți reprezentanți ai Consiliului Culturii și Educației Socialiste și ai Ministerului de Externe, membri ai corpului diplomatic, muzeografi de la muzeele bucureștene. Cuvîntul de deschidere a fost rostit de Maria Bădulescu, director adjunct la Muzeul de artă al R.S. România, iar Anatolie Teodosiu, muzeograf principal în Secția de artă universală a aceluiași muzeu, a prezentat celor de față ideile care i-au călăuzit pe muzeografi în alcătuirea expoziției.



Albrecht Dürer, *Sfântul Eustațiu*.